
**Vysoká škola Danubius
Fakulta verejnej politiky a verejnej správy**

**REALITA A PERSPEKTÍVY VÝVOJA
SPOLOČNOSTI: SOCIÁLNE, PSYCHOLOGICKÉ
A POLITICKÉ ASPEKTY**

Medzinárodná vedecko-praktická konferencia

28 – 29 októbra 2016

Vysoká škola Danubius
Fakulta verejnej politiky a verejnej správy

Sládkovičovo, Slovenská republika
2016

Zborník príspevkov z medzinárodnej vedecko-praktickej konferencie
**Realita a perspektívy vývoja spoločnosti: sociálne,
psychologické a politické aspekty**

/28 – 29 októbra 2016/

Šéfredaktor: Prof. JUDr. Stanislav Mráz, CSc.

Za odbornú a jazykovú stránku príspevkov zodpovedajú autori.
Rukopis neprešiel jazykovou úpravou.

Vydal: Vysoká škola Danubius, Sládkovičovo, 2016

OBSAH

AKTUÁLNE PROBLÉMY VEREJNEJ SPRÁVY

Антикризові механізми державного управління інноваційною діяльністю Бондарчук Н. В.	8
Становлення та функціонування місцевого самоврядування Канади: досвід для України Варуц Л. Д.	10
Hybrid marketing communications in public administration Kislov D. V.	13
Актуальні питання державного регулювання сферою охорони здоров'я України Коваленко О. О.	16
Крос-парадигмальність комунікативного аспекту компетентності публічних службовців Колтун В. С., Коваль О. М.	19
Реалізація інноваційних освітніх технологій для формування професійної компетентності педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту Михайлов В. М., Мірко Н. В.	22
Кадрове забезпечення установ зв'язку України: історичний досвід кінця XIX – початку XX ст. Міронова І. С.	25
Інтегроване управління кордонами як фактор забезпечення зовнішньоторговельної безпеки України Разумей Г. Ю., Разумей М. М.	29
Соціальні умови праці і якість життя сільського вчителства України в перші повоєнні роки (1943–1953 рр.) Романець Л. М., Романюк Б. І.	33
Оптимізація механізмів державного регулювання інноваційного розвитку системи охорони здоров'я України Шевчук В. В.	37
Професійна мобільність публічного службовця як багаторівневе явище Шпекторенко І. В.	40
Механізм направлення податкових вимог в контексті управління податковим боргом в Україні Юр'сва О. І.	43

AKTUÁLNE PROBLÉMY SOCIOLOGIE

Social interiorization identify student in conditions of steady aesthetical environment (musical academy)	
Sizov V. V.....	47
Генеалогічний підхід як методологічний інструментарій аналізу повсякденності	
Скляренко К. О.....	50
Социальная справедливость как критерий оценки социально-экономического устройства общества	
Смакота В. В.....	52
Віртуальні мережеві спільноти як нові соціальні групи	
Хміль Я. В.....	55

AKTUÁLNE PROBLÉMY PSYCHOLOGIE

Чинники, що впливають на емоційну саморегуляцію молодих жінок	
Бекіньова Л. Б.....	59
The urgency of the idea of self-knowledge in modern society	
Вова V. V.....	62
Інформаційно-психологічна культура як чинник запобігання професійному вигоранню працівників освіти	
Бойко С. Т.....	64
Психологія сучасного сімейного виховання	
Борбич Н. В., Марчук С. С.....	67
Психологічні особливості життєвих перспектив людей похилого віку	
Горецька О. В.....	70
Розвивальна спрямованість вивчення будови слова на уроках рідної мови в початкових класах шкіл для дітей із тяжкими порушеннями мовлення (ТІМ)	
Гриненко О. М., Прокопенко А. А.....	74
Роль культури у формуванні обдарованої особистості	
Гринчак Н. М.....	77
Балансно-гетерархічна природа суб'єктивного соціального благополуччя	
Данильченко Т. В.....	80
Багатозначність психічного феномену «увага»	
Данильчук В. М.....	84
Рефлексія як універсальний медіатор розвитку особистості: від підліткового до похилого віку	
Зімовіна Т. Є., Зімовін О. І.....	87

Basic directions of correctional work training of pupils with intellectual disabilities for future family life	
Ivanenko A. S.	91
Prevenca negatívne duševné stavy študentov v procese vzdelávacích aktivít	
Igumnova O. V.	94
Про стан проблеми щодо гендерних особливостей соціальних стереотипів та їх впливу на міжособистісні відносини	
Льїна Ю. Ю., Богомазова С. А.	97
Ключові аспекти програми розвитку креативної складової професійного мислення майбутніх маркетологів	
Кучинова Н. М.	100
До питання про особливості функції етнічного відтворення в межах сім'ї	
Кучманіч І. М.	104
Гендерні особливості стресостійкості та пізнавальних процесів студентства до та після стресової ситуації	
Сапельнікова Т. С., Лисенко К. С.	106
Психологічні детермінанти еміграційних настроїв студентської молоді	
Лісневська А. О.	109
Особливості самоставлення працюючих та непрацюючих жінок	
Нежута А. В.	112
Освітнє середовище як психологічна умова формування професійної компетентності майбутніх психологів	
Перегончук Н. В.	115
Досвід розробки і застосування методик розвитку рефлексії і самопізнання у фахівців соціономічної сфери	
Подкоритова Л. О.	118
Теоретико-методологічні підходи до вивчення феномену особистісного відчуження	
Подорожний В. Г.	122
Арт-терапія як метод роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами	
П'ятигорець Н. В.	124
Психологічні особливості прояву фрустрації у підлітковому віці	
Радченко С. В.	128
Active listening as an effective strategy in language learning	
Rozumna T. S.	131
Проблеми гендерного безробіття на ринку праці в Україні	
Синякова В. Б.	133
Psychological changes in senior citizens' sexual sphere	
Simko R. T.	137

dôslednosť, presnosť, zodpovednosť, mobility. Určité duševné štáty môžu byť najvhodnejšie pre jeden a škodlivé pre iného.

Je to potrebné na účinné prehĺbenie vedomostí a zručností počas tréningu je vytvoriť v triede atmosféru, ktorá by dala príležitosť rozvíjať každý študent a efektívne používať svoje schopnosti. To môže byť odporúča používať program K. Platonova, pre riadenie duševné štátov a vytvoriť optimálne duševné stavy študentov. Hlavné súčasti tohto programu manažment psychiky štátu študenti sú: cieľ, programovanie, monitorovanie a reguláciu [3].

Účelom kontroly duševný stav študentov je vytvoriť teoretický a praktický výcvik je optimálne, t.j. najlepšie podmienky pre konkrétny druh vzdelávacej aktivity. Učiteľ musí brať do úvahy technické a psychologické štruktúry činnosti študentov: prítomnosť, ktorý duševné štáty tieto aktivity budú najúspešnejší; v akom duševnom stave sa študenti v súčasnosti a ako sa to nezhoduje požadovaný efekt. Často učiteľ sa snaží spôsobiť typické duševný stav, napr., štát vzrušenia, aktivácia, ktorá nie je vždy vhodná. Optimálny duševný stav, závisí od charakteristiky vzdelávacích aktivít a úloh, ktoré sú priradené k určitej hodine.

Programové opatrenia učiteľa vytvoriť optimálne podmienky pre študentov na základe týchto úloh: identifikovať náladu študentov pred alebo na začiatku tried; určenie príčiny negatívnych mentálnych štátov a vytvoriť optimálne náladu, duševný stav celej študijnej skupiny, ktorá zodpovedá danému typu triedy.

Riadenie a regulácia psychických štátov počas školenia je dôležitou úlohou učiteľa, ktorý je zameraný na podporu a zlepšenie duševného stavu skupiny, na odstránenie príčin určité negatívne duševné štátov. Negatívne štátov, emócie a reakcie môžu vzniknúť v dôsledku rušenia, ktoré môže vzniknúť v rámci vzdelávacieho procesu, napríklad, príliš ľahké, alebo nemožnú úlohu, jednotvárnosti triedy, únavy alebo vyčerpania.

Učiteľ musí byť schopný riešiť problémy a opraviť nežiaduce emocionálne reakcie, duševný stav, ktorý môže nastať v študentov vysvetliť príčinu poruchy, pomáhať a podporovať tvorbu pozitívne dojmy a radosti. To môže byť dosiahnuté prostredníctvom nasledujúcich opatrení: poskytnúť dôležité pre ich účelu; vzbudiť záujem o pripravovaných školiacich aktivít; vysvetliť ťažkosti zachytiť práce, na organizovanie podujatí; sprievodca pracujú na riešení praktických problémov; nakresliť perspektívy a aplikácie vzdelávacie úlohy.

Pochopenie príčin a charakter výskytu týchto alebo iných mentálnych štátov, učiteľ bude môcť efektívne riadiť aktivity študentov. Formovanie schopnosti samoregulácie študentov je možné, aby sa zabránilo vznik a vývoj negatívne duševné štátov a vlastností, ktoré sa nedajú riešiť len optimalizáciou podmienok vzdelávacie aktivity.

Teda, preventívnej práce by mal obsahovať: 1) psycho-profylaktické práce s učiteľmi, ktorá je zameraná na optimalizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu a komunikácia so študentmi, rozvoj zručností v triede optimálne duševné stavy študentov, schopnosti samoregulácie, eliminácia deštruktívne účinky negatívne štátov; 2) práca so študentmi, zamerané na rozvoj samoregulačné schopnosti a samostatne duševný stav zručnosti sebazoznávania a zabrániť vzniku negatívnych mentálnych štátov, systém expanzia znamená prekonať stresové situácie, oprava

existujúcich negatívnych podmienok, zručnosti, zefektívniť postupy, práca a voľný čas, rozvíjať zručnosti pri konflikte-free komunikáciu.

Literatúra:

1. Vodopyanova N. E. Psychodiagnosics stres. / N. E. Vodopyanova. – SPb.: Piter, 2009. – 336 s.
2. Zavlin P. N., Shcherbakov, A. S., Gdalevich, M. A. činnosť v oblasti vedy. / P. N. Zavlin. – M., 1973 – 175s.
3. Platonov K. K. Psychologické workshop. / K. K. Platonov. – M.: Nauka, 1989. – 225 s.
4. Prokhorov A. A. Systémové chápanie duševných štátov osoba / A. A. Prokhorov // «Vestnik Baltského pedagogické Akadémie». Obj. 42, 2001. – S. 60-63.

ПРО СТАН ПРОБЛЕМИ ЩОДО ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНИХ СТЕРЕОТИПІВ ТА ЇХ ВПЛИВУ НА МІЖСОБИСТІСНІ ВІДНОСИНИ

Льїна Ю. Ю.

кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах
Національного університету цивільного захисту України

Богомазова С. А.

студентка соціально-психологічного факультету
Національного університету цивільного захисту України
м. Харків, Україна

Міжособистісні відносини визначають необхідні умови, без яких неможливе функціонування сучасного суспільства. При цьому під терміном відносини розуміється широкий спектр явищ, починаючи від спілкування індивідів, закінчуючи складними виробничими, державними та міжнародними зв'язками, а у психології термін «міжособистісні відносини» тлумачиться як взаємний зв'язок між людьми та групами людей, що виникає у результаті спільної діяльності по досягненню мети або між особами різної статі [1].

Гендерні відносини є одним з найважливіших показників цивілізованості суспільства, стійкості його внутрішніх зв'язків та рівнів соціального, культурного і особистісного розвитку. Століттями у людей склалися стереотипні уявлення про образ чоловіка і жінки, які до сьогодні поширюються на всіх представників тієї чи іншої статі, незалежно від їх індивідуальних особливостей і віку. Прийнято вважати, що відмінності пов'язані на генетичному, анатомічному та фізіологічному рівнях особливостей чоловічого та жіночого організму. Але те, що існують тілесні відмінності чоловіків та жінок ще не говорять

про те, що саме звідси походять всі інші відмінності між ними. Крім конституціонального боку, на думку науковців, вони можуть мати соціокультурний контекст.

Поняття «гендер» відображає особливості взаємин між людьми такі, як соціальні, культурні, психологічні, а також взаємовідносини між ними. Воно включає в себе рольові, поведінкові, ментальні та емоційні відмінності і виступає як організована модель соціальних відносин [2].

Гендер, на думку Дж. Майерса, – одна з базових характеристик особистості, які обумовлюють психологічний і соціальний розвиток людини. Його багатокomпонентна структура визначається чотирма групами характеристик: біологічна стать, гендерні стереотипи, гендерні норми, гендерна ідентичність. Особливу увагу, при вивченні гендерних особливостей, приділяють вивченню поведінки чоловіків і жінок в подоланні гендерних стереотипів. Гендерні стереотипи – це поширені в суспільстві уявлення про особливості поведінки чоловіків і жінок. Вони виникають як наслідок існування гендерних ролей, які приписують людині певну поведінку в залежності від її гендерної приналежності [4].

Аналіз психологічної літератури щодо розкриття проблеми гендерних стереотипів дозволив зосередити нашу увагу на підході В.Є. Кагана, І.С. Клецина, які виділяють 3 групи гендерних стереотипів. Перша – стереотипи маскуліності – фемінності. У стереотипному уявленні маскуліності приписуються «активно-творчі» характеристики, інструментальні риси особистості. Фемінність, навпаки, розглядається як «пасивно-репродуктивний початок», що виявляється в експресивних особистісних характеристиках таких, як залежність, тривожність, низька самооцінка, емоційність. Маскуліні характеристики протиставляються фемінінним і розглядаються як протилежні, взаємодоповнюючі. Друга група гендерних стереотипів включає уявлення про розподіл соціальних (сімейних і професійних) ролей. Для жінки найбільш значущою соціальною роллю є роль домогосподарки, матері. Чоловікам пропонується включеність в суспільне життя, професійна успішність, відповідальність за забезпечення сім'ї. Найбільш значущими соціальними ролями для чоловіка є саме професійні ролі. Третя – визначається специфікою змісту праці. У відповідності з традиційними уявленнями передбачається, що жіноча праця повинна носити виконавський, обслуговуючий характер, бути частиною експресивної сфери діяльності. Жінки найчастіше працюють у сфері торгівлі, охорони здоров'я. Для чоловіків можлива творча і керівна робота, їхня праця визначається в інструментальній сфері діяльності [цит. за 3].

Стереотипи, за твердженням У. Липпман, – це впорядковані, схематично детерміновані культурою «картинки світу» в голові людей, які заощаджують її зусилля при сприйнятті складних соціальних об'єктів і захищають її цінності, позиції і права. Науковцем було виділено причини, які впливають на формування стереотипів. На його думку, перша причина полягала в тому, що відбувається використання принципу економії зусиль, який характерний для повсякденного мислення людини і цей принцип виражається в тому, що людина прагне не реагувати кожен раз по-новому на нові життєві ситуації, а намага-

ється підставити їх під вже наявні категорії. Друга причина носить характер захисту існуючих групових цінностей [3].

Стереотип складається, зазвичай, в умовах дефіциту інформації як результат особистісного досвіду і уявлень. Чим менш близькі між собою люди, тим більше вони керуються в своїх відносинах стереотипами.

Німецький вчений У. Квастгоф зазначає, що всі функції стереотипів подібні дволикому Янусу. Кожна з цих функцій, як когнітивна, афективна або соціальна, не тільки в певній мірі нешкідливі, але і необхідні. Нормальна переробка інформації, нормальна внутрішньо-психологічна стабілізація, нормальне соціальне співіснування, безумовно, не були б можливі без стереотипів. Зосереджуючи увагу на значущому для психології стереотипі – соціальному стереотипі, – необхідно зазначити, що він далеко не завжди точний. З'являючись в умовах обмеженої інформації про об'єкт, стереотип може виявитися помилковим і виконувати консервативну, а то і реакційну роль, спотворюючи знання людей і серйозно деформуючи міжособистісні взаємодії.

У сучасній психологічній літературі досить багато уваги приділено вивченню впливу соціальних стереотипів на формування уявлень про людину, про соціальні групи та процеси. Але конкретно вплив соціальних стереотипів на міжособистісні відносини, досить мало вивчено.

На думку М. Обозова, міжособистісні відносини – це об'єктивно пережиті, рівною мірою усвідомлені взаємозв'язки між людьми. В їх основі лежать різноманітні емоційні стани взаємодіючих людей і їхні психологічні особливості. Як зазначає І. Кон, розвиток міжособистісних відносин обумовлюється статтю, віком, національністю і багатьма іншими факторами, до яких він відносить і стереотипи. Так, коло спілкування жінки, на його думку, значно менше, ніж у чоловіків, а тому в міжособистісному спілкуванні вони відчувають потребу в саморозкритті, передачі іншим особистісної інформації про себе. Для жінок більш значущі особливості, які проявляються в міжособистісних відносинах, а для чоловіків – ділові якості.

Міжособистісні відносини розвиваються в динаміці: вони зароджуються, закріплюються, досягають певної зрілості, після чого можуть поступово слабшати. Виявлено, що вони можуть бути кон'юнктивними (поєднуючими) та дискон'юнктивними. На думку науковців, такими їх робить характер ціннісних орієнтацій, соціальних стереотипів та очікувань.

Динаміка розвитку міжособистісних відносин проходить кілька етапів: знайомство, приятельські, товариські і дружні відносини. Знайомства здійснюються в залежності від соціокультурних норм суспільства. Приятельські стосунки формують готовність до подальшого розвитку міжособистісних відносин. На етапі товариських відносин відбувається зближення поглядів і надання підтримки один одному. Дружні стосунки мають загальний предметний зміст – спільність інтересів, цілей, діяльності.

Умови, в яких розвиваються міжособистісні відносини, істотно впливають на їх динаміку і форми прояву. Наприклад, у міських умовах міжособистісні контакти більш численні, вони швидко зароджуються і так само швидко пере-

риваються в порівнянні з сільською місцевістю, а підґрунтям цього є соціальні стереотипи.

Таким чином, у різних соціальних та гендерних групах міжособистісні відносини вибудовуються по-різному, хоча в їх основі знаходяться незмінні закономірності психологічної сумісності та привабливості, підґрунтям чого є соціальні стереотипи. Актуальність проблеми потребує її подальшої розробки для практичного використання отриманих та проаналізованих даних.

Література:

1. Головин С.Ю. Словарь практического психолога / С.Ю. Головин. Минск: Изд-во «Хервест», 1998. – 214 с.
2. Ильин Е.П. Пол и гендер / Е.П. Ильин. СПб.: Изд-во «Питер», 2010. – С. 101-123.
3. Ильин Е.П. Психология общения и межличностных отношений / Е.П. Ильин. СПб.: Питер, 2013. – 576 с.
4. Липпман У. Общественное мнение / У. Липпман. М.: Институт Фонда «Общественное мнение», 2004. – 86 с.
5. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. СПб.: Изд-во «Питер», 2014. – 80 с.

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ

Кучинова Н. М.

аспірант кафедри психології

Запорізького національного університету,

старший викладач кафедри соціально-гуманітарної

та фундаментальної підготовки

Західнодонбаського інституту

Міжрегіональної Академії управління персоналом

м. Павлоград, Україна

Суттєві перетворення в українському суспільстві обумовлюють високі вимоги роботодавців до професійних компетенцій сучасного фахівця з маркетингу. Професійне становлення і майбутня кар'єра маркетолога багато в чому залежить від здатності та вміння взаємодіяти з людьми, розуміти поведінку споживача, висувати значну кількість творчих ідей у професійній діяльності, виявляти готовність до прийняття оригінальних рішень. Особливу увагу роботодавців привертає креативність мислення, розвиток якого стає необхідною умовою конкурентоспроможності фахівця з маркетингу.

Проблемам розвитку креативності присвячені наукові праці зарубіжних дослідників Г. Альтшуллера, Ед. де Боно, Т. Бьюзена, Дж. Гілфорда, Р. Еберле, Дж. О'Кіффа, А. Осборна, Г. Уоллеса, Е.П. Торренса, Дж. Хегерті, Ф. Цвіккі, Й. Шерера та вітчизняних науковців Д. Богоявленської, В. Моляко, О. Музики та інших [1; 2; 3; 4; 5]. Для вітчизняної теорії і практики на сьогоднішній день залишається актуальним питання розвитку креативності майбутніх фахівців з маркетингу.

Мета роботи – представити основні аспекти програми розвитку креативної складової професійного мислення студентів-маркетологів.

Аналіз теоретичних джерел дав підстави розкрити структуру креативної складової професійного мислення маркетолога (КСПММ), до якої ми включили мотиваційний, емоційно-вольовий, когнітивно-дивергентний та комунікативний компоненти.

Результати констатувального експерименту обумовили розробку комплексної програми розвитку креативної складової професійного мислення майбутніх маркетологів, метою якої є здійснення цілеспрямованого психолого-педагогічного впливу на розвиток КСПММ у процесі навчальної діяльності.

До основних завдань комплексної програми розвитку КСПММ віднесено:

- формування у студентів теоретичних уявлень про креативність, складові креативного мислення, технології креативної діяльності;
- усвідомлення значущості креативної складової професійного мислення в структурі діяльності фахівця з маркетингу та усвідомлення себе як креативної особистості;
- оволодіння прийомами творчої дії та застосування на практиці креативних технологій для найбільш оптимального вирішення проблем у професійній діяльності;
- формування мотиваційної установки на подальший розвиток креативності, зокрема професійної.

Зміст комплексної програми, спрямованої на розвиток креативності студентів-маркетологів, включає чотири основні компоненти:

1) теоретичний, який відображає систему наукових знань з теорії розвитку креативності особистості, що забезпечують формування високого рівня креативної компетентності у професійній діяльності ;

2) практико-розвивальний, який формує аналітичні, проектувальні, конструктивні, комбінаторні уміння і навички у майбутніх маркетологів для вирішення практичних завдань; -

3) особистісно-креативний, що характеризує оволодіння креативними способами діяльності, перенесення отриманих знань в нетипові (поза аудиторні, професійні) ситуації для вирішення нових завдань;

4) емоційно-рефлексивний, що дозволяє орієнтувати студентів на самопізнання, осмислення своїх дій і станів, розвивати прагнення до самовдосконалення в професійній діяльності.

Загальний обсяг програми складає 52 години аудиторних занять (по 4 години на тиждень) за рахунок варіативної компоненти навчального плану професійної підготовки маркетологів.

VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS
FAKULTA VEREJNE POLITIKY A VEREJNEJ SPRÁVY

CERTIFIKÁT

Ilina Yuliia Yuriivna

Medzinárodná vedecko-praktická konferencia
REALITA A PERSPEKTÍVY VÝVOJA SPOLOČNOSTI:
SOCIÁLNE, PSYCHOLOGICKÉ A POLITICKÉ ASPEKTY

28–29 októbra 2016 r.
Sládkovičovo, Slovenská republika

Prof. JUDr. Stanislav Mráz, CSc.,
Rektor Vysoká škola Danubius